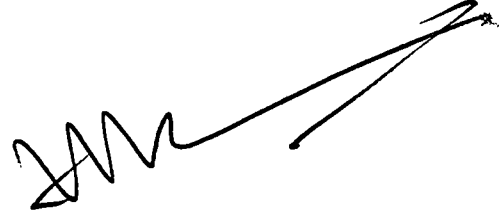

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Beyaz et (tavuk eti) ve kırmızı et fiyatlarındaki fahiş artışlar, piyasadaki kartelleşme ve rekabet ihlalleri, Rekabet Kurulu'nun denetleme mekanizmalarında yetersiz kalması, etkin piyasa denetim mekanizmalarının kurulmaması ve sonrasında da bu gerekçe gösterilerek Adalet Bakanlığı tarafından yürütülen beyaz et operasyonları sonucunda hukuka uygun olmayan kayyum atamaları ve diğer uygulamaların hukuk devleti ilkesine verdiği zararın ve getirdiği ekonomik risklerin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Op. Dr. Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son yıllarda vatandaşlarımızın temel gıda maddelerinden kırmızı et ve beyaz et fiyatlarındaki olağanüstü artışlar, milyonlarca ailenin mutfak ekonomisini derinden sarsmaktadır. Özellikle 2025-2026 döneminde hem kırmızı et hem de beyaz et ürünlerinde yaşanan zamlar, enflasyonun çok üzerinde seyretmiş ve tüketiciyi ciddi biçimde mağdur etmiştir.

Kırmızı et fiyatlarında beş yılda yaklaşık 15 kat artış yaşanmıştır. 2021'de asgari ücretle yaklaşık 73 kg dana eti alınabilirken, 2026'da bu miktar 48 kg'a gerilemiştir. Dana karkas fiyatı 2021'de 38,65 TL/kg iken 2026 Şubat'ında 584 TL/kg seviyelerine ulaşmıştır. Marketlerde dana eti kilogram fiyatları 700-900 TL bandına dayanmıştır.

Beyaz et (tavuk) sektöründe de maliyet artışlarının çok üzerinde fahiş zamlar yapılmıştır. İlkbahar aylarında makul seviyelerde seyreden tavuk fiyatları, haziran ayıyla birlikte ciddi bir tırmanışa geçmiştir. Bütün tavuk fiyatlarında genel olarak yüzde 45 ila 60 arasında bir artış gözlemlenirken, asıl büyük artış doğrudan mangallık olarak talep gören parçalanmış beyaz et fiyatlarında %115'e varan fiyat artışları gözlenmiştir. Öte yandan bu süreçte ilgili kurul ve bakanlığın denetimlerinin yetersiz kaldığı ortaya çıkmıştır.

12 Haziran 2026 tarihinde Adalet Bakanlığı tarafından kamuoyuna duyurulan Beyaz Et Operasyonları kapsamında İstanbul merkezli 8 ilde eş zamanlı operasyon düzenlenmiş, 13 şirkete denetim kayyımı atanmış ve 32 şüpheli hakkında gözaltı kararı verilmiştir. Operasyonda "suç işlemek amacıyla örgüt kurma", "yönetme", "örgüte üye olma" ve "fiyatları etkileme" ve ilgili mevzuat kapsamında "satıştan kaçınma" suçlarından yürütülen soruşturmada İstanbul, Ankara, Balıkesir, Bolu, Bursa, İzmir, Samsun ve Uşak'ta operasyon düzenlendiği bildirilmiştir.

Bu operasyon, sorunun boyutunu ortaya koymakla birlikte Rekabet Kurulu'nun yıllardır yetersiz kaldığını bir kez daha göstermiştir. Hem kırmızı et hem beyaz et sektörlerinde para cezaları caydırıcı olmaktan uzak kalmış, piyasayı domine eden oligopol yapılar kırılmamıştır. Devletin asli görevi olan etkin piyasa denetimi ve rekabetin korunması mekanizmaları yeterince işletilememiştir. Ayrıca, Adalet Bakanlığı koordinesinde yürütülen operasyonlarda kayyum atamaları ve soruşturma süreçlerinde hukuk devleti ilkelerine aykırı uygulamalar, keyfi müdahaleler, ticari faaliyetlerin kesintiye uğratılması ve şeffaflık eksikliği iddiaları mevcuttur. Temel gıda maddelerinde serbest piyasa işleyişinin bozulması, tüketicinin korunması yerine belirli grupların çıkarlarının ön plana çıkarılması, gıda enflasyonunu tetiklemiş ve vatandaşın erişimini zorlaştırmıştır.

Sonuç olarak; Kırmızı et ve beyaz et sektörlerindeki fiyat artışlarının gerçek nedenleri, rekabet Kurulu'nun ve diğer denetim kurumlarının yetersizliği, kartel ve oligopol yapıların varlığı, devletin etkin fiyat ve rekabet denetimi mekanizmalarının kurulup kurulmadığı, adalet Bakanlığı ve ilgili kurumların yürüttüğü soruşturma ve kayyum uygulamalarının hukuka uygunluğu, tüketicinin mağduriyeti ve gıda güvencesine yönelik tehditlerin tüm yönleriyle araştırılarak kamuoyuna aydınlatılması ve gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması zorunlu hale gelmiştir. Bu nedenle Anayasa ve İçtüzük hükümleri uyarınca bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulmasını saygılarımızla arz ederim.